

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.093/2020/6. szám

A felperesek:

Felperes1 I. rendű;

Felperes2 II. rendű;

Felperes3 III. rendű (mindhárman cím2. alatti lakosok)

A felperesek képviselője:

Ügyvédi Iroda (cím6.)

Az alperes:

alperes (cím1.)

Az alperes képviselője:

Ügyvédi Iroda (cím7.)

Beavatkozó alperes érdekében:

alperesi beavatkozó (cím8.)

Az alperes érdekében beavatkozó képviselője:

ügyvéd (cím10.)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 71. sorszám alatt

A per tárgya:

kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Zalaegerszegi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

5.P.21.311/2017/70. számú ítélete

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – helybenhagyja.

Az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozó részében megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak – a bírósági gazdasági hivatal felhívására – 362.925 (háromszázhatvankettőezer-kilencszázhuszonöt) forint állam által előlegezett költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek, mint együttes jogosultaknak 800.000 (nyolcszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A II. rendű felperes 2010. november 18. napján, terhességének 28. hetében erős fájások miatt jelentkezett az alperesi intézményben, ahol a kezelőorvos Magnerot tabletta szedését javasolta és további vizsgálat nélkül hazaküldte. Miután a II. rendű felperes fájdalmai nem enyhültek, felkereste a háziorvosát, aki azonnal mentőt hívott, és az akkor már erősen vérző II. rendű felperes alperesi intézménybe szállításáról intézkedett. Méhlepény leválás miatt sürgősségi császármetszéssel, 1.100 gramm súllyal, 2/5 Apgar-értékkel született meg az I. rendű felperes. Súlyos, életveszélyes állapota miatt a Kórház Perinatális Intenzív Centrumába szállították, ahol 2011. február 11. napjáig kezelték.
- [2] Az alperes orvosa a II. rendű felperes egyértelmű panaszait figyelmen kívül hagyva nem végzett tokometriát, nem ellenőrizte a méhszáj állapotát sem kézzel, sem ultrahanggal, így nem derült ki, hogy a II. rendű felperesnél megindult a koraszülés. Emiatt nem kezdték meg a tokolízist (a fájások csökkentését), illetve a szteroid profilaxis alkalmazása is elmaradt. Az időben elkezdett tokolízis néhány nappal eltolhatta volna a szülés befejezését, amely az I. rendű felperes jobb tüdőállapotát eredményezhette volna. Amennyiben reggel 8-9 óra között diagnosztizálták volna a megindult koraszülést, még lett volna idő a II. rendű felperest mentővel a Helység9-i Kórház Perinatális Intenzív Centrumába szállítani, ahol a megszületett, éretlen magzat kezeléséhez szükséges feltételek adottak voltak. Szakszerű orvosi ellátás esetén az esélyei mindenképpen javultak volna a maradandó egészségkárosodás nélküli felépülésre, illetve a kisebb mértékű egészségkárosodásra.
- [3] A kezelést végző szakorvossal szemben büntető eljárás indult, és a Járásbíróság 2.B.281/2014/14. számú, a Törvényszék mint másodfokú bíróság Bf.510/2015/4. számú végzésével helybenhagyott ítéletével foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt pénzbüntetésre ítélte. A büntetőügyben eljáró bíróságok megállapították, hogy amennyiben az orvos foglalkozása szabályainak megfelelően jár el, akkor a II. rendű felperes előbb jut adekvát orvosi ellátáshoz, és ez mind az ő, mind az I. rendű felperes számára előnyösebb helyzetet eredményezett volna.
- [4] Az I. rendű felperes születésekor maradandó agyi károsodást, spasticus agyi bénulást, ennek okán maradandó mozgásszervi fogyatékossgot és tompalátást szenvedett el. Jelenleg kilenc éves, a Helység1/2/7-i Iskola Általános Iskola alsó tagozatos tanulója, mozgásszervi fogyatékos, sajátos nevelési igényű gyermek, aki különleges bánásmódot, kiemelt figyelmet igényel.
- [5] Általános tájékozottsága életkorának megfelelő, szellemileg kortársaitól nem marad el, látáshiányát szemüveggel korrigálják, önállóan jár, járásképe azonban aszimmetrikus, jobb alsó végtagjával széles alapon, körívet formálva jár. Egyensúlyi feladatokat nehezen, vagy nem tud megoldani, teljes talpon való terhelésnél hátraesik és futás közben mozgásának aszimmetriája, féloldalas jellege felerősödik. Balkezes, jobb oldalon a kézfogás erőssége jóval gyengébb, a differenciált ujjmozgások kivitelezését jobb kezén csak a bal kéz segítségével, beigazítással tudja végrehajtani. Guggolásból kapaszkodva tud csak felállni, ismétlődő mozgásokban mindkét oldalon elmaradás áll fenn. Folyamatos egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon való részvételét iskolai keretek között biztosítják, de egyéni mozgásfejlesztésre az iskolai kereteken kívül is szüksége van. A mozgásszervi fogyatékossga maradandó, életminősége romlásának megakadályozása érdekében élete végéig különböző mozgásjavító gyógytorna, gyógyúszás, gyógylovaglás, mozgásfejlesztő torna végzése indokolt. Állapotában javulás nem várható, a rehabilitációs kezelések hiányában mozgásszervileg jó eséllyel állapotrosszabbodás lépne fel. Egészségkárosodása az életminőségét jelentősen rontja, a súlyos fokú össz-szervezeti egészségkárosodása valószínűsíthetően felnőtt korában eléri az 50%-ot.
- [6] Miután egészségkárosodása születésétől fogva fennáll, fejlődésében ehhez alkalmazkodott, állapotát nem éli meg veszteséggént, másságának észrevétele és főként értelmezése majd a

serdülőkorban okozhat jelentősebb pszichés megterhelést a számára. Kortársaihoz mérten lényegesen kevesebb szabadidővel és fejlődéséhez szükséges játéklehetőséggel rendelkezik, a kortárs kapcsolatok kialakítása is elnehezült. Mozgásszervi akadályozottsága, látásromlása jelentősen korlátozza aktivitási lehetőségeit, a szüleivel tölthető szabadidős tevékenységét is.

- [7] Az I. rendű felperes gondozását, ápolását és felügyeletét szülei, a II. és III. rendű felperesek biztosítják, amely egy egészséges gyermekhez képest nyolc éves korig napi tíz óra, majd nyolc éves kortól napi hat óra többletidő ráfordítását igényel. Az I. rendű felperes napi és heti rendszerességgel tornázik, masszírozásra, mozgásfejlesztő foglalkozásokra, gyógytornára, gyógyúszásra és gyógylovaglásra jár, ehhez állandó utaztatást, kísérést és felügyeletet igényel. Az otthoni fejlesztéshez szükséges szaktudást a II. rendű felperes a fejlesztést végző szakemberek segítségével elsajátította.
- [8] A II. és III. rendű felperesektől az I. rendű felperes egészségi állapota, a támogató szülői háttér biztosítása az életmódjuk teljes átalakítását kívánta meg. A II. rendű felperes munkát vállalni nem tud, szabadidejét és rekreációs idejét fel kellett adnia a gyermek gondozása, ellátása, felügyelete miatt. Szociális, társadalmi kapcsolatai beszűkültek, a családon belül hátrányosan megváltozott a szerepe, egzisztenciális kondíciói gyengültek, az újabb gyermekvállalás tervéről lemondott és a házastársával való kapcsolata is beszűkülte. A III. rendű felperes pszichés működésének színvonala is jelentősen romlott, mivel a családfenntartó szerep kizárólag reá hárul, ebből adódóan szabadideje, rekreációs tevékenysége megszűnt, szociális kapcsolatai beszűkültek, az egzisztenciális bizonytalansága erősödött. A házastársi kapcsolat intimitásának gyengülése a szülők életminőségét jelentősen rontja.
- [9] A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest az I. rendű felperesnek 20.000.000 forint, a II. rendű felperesnek 8.000.000 forint, a III. rendű felperesnek 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint a fenti összegek 2010. november 18. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére. A II. és III. rendű felperesek mint egyetemleges jogosultak ápolási-gondozási költségként 24.731.366 forintban, kisegítő háztartási többletköltség jogcímén 204.168 forintban, rehabilitációs költség jogcímén 5.465.000 forintban, gyógyászati segédeszköz jogcímén 168.000 forintban, mosási, ruhakopási többletköltség címén 356.000 forintban, közlekedési többletköltségként 824.325 forintban, gépjármű vételárának költsége jogcímén 1.965.000 forintban, és ezen összegek közeparányos időponttól számított késedelmi kamatában kérték marasztalni az alperest. 2020. június 1. napjától havi 317.753 forint járadék megfizetését is igényelték, valamint az alperes perköltségben marasztalását.
- [10] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint orvosának szakmai mulasztása nem volt, illetve az állított mulasztás nincs okozati összefüggésben az I. rendű felperesnél kialakult egészségkárosodással. Összegszerűségében jelentősen eltúlzottnak találta a felperesek keresetét.
- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperes részére 20.000.000 forintot, a II. rendű felperes részére 8.000.000 forintot, a III. rendű felperes részére 5.000.000 forintot nem vagyoni kártérítés címén.
- [12] Kötelezte továbbá, hogy vagyoni kártérítés címén fizessen meg a II-III. rendű felperesek részére 30.568.534 forint tőkét, ezen belül
gondozási ápolási költség címén 24.731.366 forintot, valamint ennek 2015. január 1. napjától járó késedelmi kamatát,
háztartási kisegítő munka címén 204.168 forintot, és ennek késedelmi kamatát 2013. július 1. napjától,

rehabilitációs költség címén 5.465.000 forintot, és ebből 2.400.000 forintnak 2015. január 1. napjától, 1.444.000 forintnak 2013. január 1. napjától, 585.000 forintnak 2018. március 1. napjától, 550.000 forintnak 2019. január 1. napjától, 490.000 forintnak 2018. január 1. napjától járó késedelmi kamatát,

gyógyászati segédeszköz címén 168.000 forintot, és ennek 2015. január 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

- [13] Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a II-III. felperesek részére véghatáridő nélkül 2020. június 1. napjától havi 282.733 forint költségpótló járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és az alperest 2.950.870 forint perköltség megfizetésére kötelezte.
- [14] Határozatának indokolásban felhívta az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77.§ (3) bekezdését, 78.§ (1) bekezdését és a 244. § utaló szabálya folytán a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi IV. törvény) 75.§ (1) bekezdését, 76.§-át, 318.§ (1) bekezdését, 339.§ (1) bekezdését, 348.§ (1) bekezdését, 355.§ (1)-(4) bekezdését, és ismertette a károkozás időpontjában hatályos terhesgondozásról szóló 33/1992. (XII. 23.) NM rendelet releváns szabályait. A perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az alperes orvosa az elvárható gondosságot súlyosan megsértette, amikor a II. rendű felperest panaszai ellenére nem vizsgálta meg, a megfelelő ellátást (tokometria, tokolízis kezelés, szteroid profilaxis) elmulasztotta. A vizsgálat elvégzése esetén a méhszáj tágassága alapján következtethetett volna a szülés beindulására, és ha a koraszülés a megfelelő kezelés ellenére sem lett volna elkerülhető, akkor is lehetőség lett volna annak késleltetésére. Az így rendelkezésre álló idő alatt pedig a II. rendű felperes átszállítható lett volna a Helység9-i Kórház Perinatális Intenzív Centrumába. Annak a kérdésnek, hogy a II. rendű felperes veszélyeztetett terhesnek minősült-e, az elsőfokú bíróság nem tulajdonított döntő jelentőséget, mert a koraszülésre utaló panaszok esetén az egészséges státuszú terhesnek ugyanúgy jár a fokozott gondosság, mint a veszélyeztetett státuszú terhesnek. Ha az alperes orvosa a tőle elvárható gondossággal, a szakmai szabályok és a protokoll szerint jár el, akkor az I. rendű felperes esetében a maradandó egészségkárosodás kialakulását megakadályozhatta vagy annak káros következményeit mérsékelhette volna.
- [15] Utalt rá az elsőfokú bíróság, hogy az alperes orvosának büntetőjogi felelősségét az ügyben eljáró büntetőbíróságok jogerősen megállapították. A bűnösség kérdése a büntetőbíróságok által megállapított tényálláson alapul, ez a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi III. törvény) 4.§ (2) bekezdés alapján a polgári perben eljáró bíróságot is köti, így nincs jogi lehetőség a keresetet elutasító döntés hozatalára.
- [16] Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes orvosának mulasztása következtében az I. rendű felperes egészséghez, testi épséghez fűződő jogát, míg a II. és III. rendű felperesek egészséghez, valamint az egészséges családban éléshez való jogát érte sérelem. Az I. rendű felperes nem élheti az egészséges gyermekek életét, mind iskolai, mind szabadideje eltöltésében jelentős korlátozásokat szenved el. A fizikai állapota fejlesztése és megőrzése érdekében néha komoly fájdalmak gyötrik és fejlesztése olyan sok időt igényel, ami a teljes életére hatást gyakorol. A felnőtté válás majd további problémákat okoz számára, mivel a pályaválasztása és a családalapítása is nehezebb lesz, mint egészséges kortársainak. A II. rendű felperes a gyermeke megszületése óta mindent megtesz a gyermek egészségi állapotának, fizikai korlátozottságának javítása érdekében. Ezt azonban a saját élete, korábbi foglalkozása feladása árán érte el, a nap huszonnégy órájában a gyermekével foglalkozik. Munkát vállalni a jövőben sem tud, a szabadideje eltöltésében, szórakozásban, sportolásban akadályozva van. A III. rendű felperes a házastársát mindenben támogatja, emellett rá hárul a

család létfenntartása is. A szabadideje eltöltésében ugyanúgy korlátozott, mint házastársa és a sok kötelezettség hátrányosan érinti a párkapcsolatukat.

- [17] Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperesek által kért nem vagyoni kártérítés nem eltúlzott mértékű, de nem a káresemény időpontjában, hanem a mai árszínvonalon alkalmas az őket ért hátrányok kiküszöbölésére. Az I. rendű felperes esetében így 20.000.000 forintot, a II. rendű felperesnél 8.000.000 forintot, míg a III. rendű felperesnél 5.000.000 forintot talált alkalmasnak a nem vagyoni sérelmek kompenzálására.
- [18] A vagyoni kárigények körében gyógyászati segédeszközként elfogadta a gyógycipő szükségességét, ennek költségeként 2020. május 31. napjáig 168.000 forint, 2020. június 1. napjától pedig havi 1.867 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest.
- [19] A gondozási-ápolási költség címén előterjesztett igényt mind jogalapjában, mind összecszerúságában megalapozottnak találta. Az orvosszakértői vélemény szerint az I. rendű felperes nyolc éves koráig (2018. november 18. napjáig) napi 10 óra, nyolc éves korától (2018. november 19. napjától) napi 6 óra ápolási, gondozási többletidő szükséglet megállapítását fogadta el indokoltnak. A II.-III. rendű felpereseket a törvényi garantált minimum órabér alapulvételével e címen 24.731.366 forint hátralékos gondozási, ápolási díj illeti meg, és 2020. június 1. napjától havi 220.886 forint járadék.
- [20] A szakértői vélemény alapján az I. rendű felperes egyéves és kétéves kora között egy év időtartamra napi egy órában találta indokoltnak a háztartási kisegítő munka végzését, ezért a törvényi minimálbér óradíj alapján kötelezte 204.168 forint megtérítésére az alperest.
- [21] Az I. rendű felperes agyi bénulásból fakadó állapotára tekintettel rehabilitációs célú kezelésekre szorul. Az OEP által finanszírozott gyógytornán felül állapota szinten tartásához szükséges a DSGM gyógygimnasztika, a Pető-gyógytorna, a gyógylovaglás, a gyógymasször, és a gyógyúszás. Az indokolt és megtérítendő rehabilitációs költségigény összességében 5.465.000 forint, 2020. június 1. napjától a rehabilitációs járadék havi 60.000 forint.
- [22] A mosási-ruhakopási többletköltség és a közlekedési többletköltség megtérítésére az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget, mert ezek a költségek egészséges gyermek esetében is felmerülnek. Az I. rendű felperes és kísérője Helység3/6/8-i gyógykezelésekre és más egészségügyi centrumokba utazásának költsége a társadalombiztosítás által finanszírozott, ezért a II-III. rendű felperesek keresetét ebben a részében is alaptalannak találta. A gépjármű vételárának költségét nem minősítette kárnak, mert a megvásárolt jármű vagyoni értékkel bír, az a felperesek vagyonát gyarapítja, a vételár megtérítése ezért a káronszerzés tilalmába ütközne.
- [23] Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen a kereset teljes elutasítása, másodlagosan marasztalásának leszállítása érdekében. Az indokolásban kiemelte, hogy orvosa a szükséges vizsgálatokat elvégezte, megtapintotta az II. rendű felperes hasát és Baby Doppler készülékkel meghallgatta a magzat szívhangját. Méh eredetű görcsös tevékenységet ennek alapján nem diagnosztizált, olyan tünetet nem észlelt, amely előrevetítette volna a koraszülés megindulását, illetve amelyre figyelemmel további vizsgálat elvégzése vált volna szükségessé, mulasztása ezért nem állapítható meg. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes egészségkárosodása a koraszülött státuszából és nem a vizsgálat elmaradásából fakad, így a felperesek kára az egészséges születéséhez fűződő esély elvesztése, nem pedig a maradandó egészségkárosodása. A gyógyulási esély elvesztése így arányos, az egészségkárosodás – mint eredmény – számbavételénél alacsonyabb mértékű nem vagyoni kárigényt alapozhat meg csupán. A megítélt vagyoni kártérítési igények pedig nem az esély elvesztésével, hanem a maradandó egészségkárosodással állnak okozati összefüggésben, így ezek tekintetében a felperesek keresete nem teljesíthető. Fellebbezése Pf. 3. sorszám alatti kiegészítésében – másodlagos

fellebbezési kérelemként – a nem vagyoni kártérítés összegét az I. rendű felperes esetében 5.000.000 forintra, a II. rendű felperes esetében 2.000.000 forintra, a III. rendű felperes esetében 1.000.000 forintra, az egyösszegű, illetve hátralékos vagyoni kártérítés összegét 11.727.812 forintra, a kártérítési járadék havi összegét 73.629 forintra kérte leszállítani, a perköltség összegét pedig ezek arányában mérsékelni. A vagyoni kártérítés leszállítását annak alapulvételével kérte, hogy az I. rendű felperes nyolc éves koráig legfeljebb napi öt óra, tizennyolc éves koráig napi két óra többlet ápolásra-gondozásra szorul. A további vagyoni kárigények esetében fenntartotta az azok teljes elutasítására vonatkozó fellebbezési kérelmét, a gyógyulási esély elvesztésével, mint kárral való okozati összefüggés hiányára hivatkozással, általánosságban utalva azok eltúlzott összegére is.

- [24] A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.
- [25] A fellebbezés nem alapos.
- [26] Az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság a Helység4-i Tudományegyetem Igazságügyi Orvostani Intézetének szakvéleménye alapján (5.P.21.311/2017/59. szám) az alábbiakkal egészíti ki:
- [27] Az I. rendű felperes pályaválasztási lehetőségeit kialakult egészségkárosodása beszűkíti, fizikai igénybevételt, terhelést jelentő szakmákban való elhelyezkedése kizártnak tekinthető. Tisztán szellemi tevékenységgel járó (pl. irodai) munka végzésére várhatóan korlátozás nélkül képes lesz, azonban azok a szellemi munkák, amelyek a nagy- valamint finommotorika épségét igénylik (óvodapedagógus, tanító, egészségügy nagy része) nem lesz kivitelezhető számára. Mozgásszervi akadályozottságából adódóan megalapozottan vélelmezhető, hogy mind a későbbi társas kapcsolatainak kialakításában, mind a párválasztásában az ilyen gondokkal nem küzdő társainál több kihívással, nehézséggel fog találkozni. Kialakuló testképe önértékelésére is hatást gyakorol, így ennek a folyamatnak a segítése, akár szakember igénybevételével kiemelt figyelmet érdemel.
- [28] Az I. rendű felperes mozgásszervi állapota miatt szükséges gyógycipő alkalmazása, amelyből évente két párat használ el. Születését követően egy év időtartamban, napi egy órában indokolt volt háztartási kisegítő alkalmazása.
- [29] Szakértői szakértő szakvéleményére figyelemmel (5.P.21.311/2017/37. szám) a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú ítéletből annak megállapítását, hogy a II. rendű felperesnél a sürgősségi császármetszést a korai lepényleválás indokolta. Ezt a következtetést a szakértő szerint sem az orvosi iratok, sem pedig az alkalmazott műtétechnika nem támasztja alá.
- [30] A tényállás fenti módosítása mellett is egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel és a fellebbezéssel érintett körben érdemi döntését is megalapozottnak találta.
- [31] A Törvényszék Bf.510/2015/4. számú végzésével helybenhagyta a Járásbíróság 2.B.281/2014/14. számú ítéletét, amellyel a perbeli egészségügyi ellátással kapcsolatosan az alperes orvosának bűnösségét állapította meg foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében.
- [32] Az alapul szolgáló tényállás szerint a II. rendű felperes 2010. november 18. napján – 27 hetes és egy napos terhességi korban – görcsös fájdalomról említést téve kereste fel az alperesi intézetet, azonban a terhes-gondozáson az alperes orvosa semmilyen vizsgálatot nem végzett. A panaszok – különös figyelemmel arra, hogy nála három óra múlva szülés zajlott le – indokolták volna a hüvelyi vizsgálatot. Ennek elmaradása foglalkozási szabályszegésnek minősül, mégpedig a gondatlanság súlyosabb alakzatát látta fennforogni a büntető bíróság. Megállapította, hogy amennyiben az alperes orvosa foglalkozása szabályainak megfelelően látta volna el a II. rendű felperest, akkor előbb jut adekvát orvosi ellátáshoz, ami mind az ő számára, mind pedig gyermeke számára előnyösebb helyzetet eredményezett volna.

- [33] Az 1952. évi III. törvény 4.§ (2) bekezdése értelmében, ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.
- [34] A polgári bíróság tényállásbeli kötöttsége a bűnösség kérdésének alapjául szolgáló tényállásra is kiterjed (BH2020.150.), és amennyiben az elítélt bűnösségét olyan bűncselekményben állapították meg, amelynek tényállási eleme az elkövetési magatartás és a bekövetkezett eredmény közötti okozati összefüggés megléte, a polgári perben a jogellenes magatartás és a beállt eredmény közötti okozati összefüggés fennállása már nem vitatható (BH2020.70.).
- [35] A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 165.§ (1) bekezdése szerinti foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekményért fennálló büntetőjogi felelősség megállapításához a foglalkozási szabály megszegésének tényén túl szükséges az is, hogy a szabályszegés és beállott hátrányos eredmény között az okozati összefüggés fennálljon. Ezt a büntető ügyben eljáró bíróság vizsgálta és az okozati összefüggést fennállónak ítélte meg, amikor az alperes orvosának bűnösségéről döntött.
- [36] Tehát sem az alperes orvosa által követett eljárás minősítése, annak szabályszerűsége, sem az okozati összefüggés fennállása körében a polgári perben eljáró bíróság eltérő tényállást nem állapíthatott meg, mert az sértené az 1952. évi III. törvény 4.§ (2) bekezdésében foglaltakat.
- [37] Egyebekben a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő is egyértelműen és kategorikusan azt a szakmai álláspontot foglalta el, hogy a 2010. november 18. napján a reggeli órákban görcsös fájdalmakkal jelentkező II. rendű felperesnél kötelező lett volna vagy a hüvelyi vizsgálat, vagy az ultrahang vizsgálat. Nem találta elégségesnek a II. rendű felperes hasának kézzel történő tapintását sem, hanem tokometria elvégzését tartotta szükségesnek. Ezekkel a vizsgálatokkal észlelhető lett volna a megindult koraszülés, az azonnal megkezdett szteroid profilaxissal a magzati tüdő jobb állapotát, míg tokolízis kezeléssel (terhesség megtartó kezeléssel) a szülés késleltetését lehetett volna elérni. Így mindenképpen elegendő idő lett volna a II. rendű felperes perinatális intenzív centrumba szállítására, ahol megfelelő személyzet és eszközök állnak rendelkezésre a fellépő szövődmények (a nagyobb vérzékenységi hajlam következtében kialakuló agyvérzés, légzési nehezítettség) ellátására. Egyértelmű tehát, hogy az alperes orvosa a II. rendű felperes ellátása során nem az Eütv. 77.§ (3) bekezdésében megkívánt gondossággal járt el.
- [38] A perszakértő szakvéleményében arra is kitért, hogy ha a perbeli esetben nem is lett volna mód a koraszülés megelőzésére, az elmulasztott intézkedések esélyt, mégpedig reális esélyt nyújthattak volna a maradandó egészségkárosodás nélküli életre, de legalábbis arra, hogy az I. rendű felperest kisebb fokú egészségkárosodás érje. Mindezek alapján helyes az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az alperes kártérítési felelősséggel tartozik az I. rendű felperes gyógyulásra, maradandó egészségkárosodás nélküli életre való esélyének elvesztése, illetve csökkenése miatt a felpereseket ért károkért és hátrányokért.
- [39] Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal az alperesi érveléssel, hogy felróható magatartásának következtében a felperesek kára az esély elvesztésében manifesztálódik. A kártérítési kötelezettség terjedelmére ugyanis nem lehet kihatása annak, hogy a felelősség a gyógyulási esély elvesztésén, csökkenésén úgy alapul, hogy ahhoz kötődően az egészségkárosodás bekövetkezett. A teljes kártérítés elve alapján a károkozó ilyen esetben is köteles az 1959. évi IV. törvény 355. § (4) bekezdésében felsorolt kárelemek megtérítésére. A nem vagyoni kárigényt pedig nem önmagában a gyógyulási esély elvesztése, csökkenése alapozza meg, hanem az a személyiségi jogsértés, amely a gyermek egészségromlásával bekövetkezik. Nem tehető olyan általános érvényű megállapítás, hogy a gyógyulási esély elvesztésén vagy csökkenésén alapuló kártérítési felelősség esetén a károsult csak a maradandó egészségkárosodás számbavételénél alacsonyabb mértékű nem vagyoni kártérítésre lehet jogosult. Hasonlóképpen nem mellőzhető az alperes vagyoni károk

megtérítésére kötelezése azon az alapon, hogy felelőssége az esély elvesztésén alapul (Kúria Pfv.III.20.597/2018/6. számú és Pfv.III.22.375/2016/6. számú ítéletek). Az alperes által elmulasztott, de szükséges, elvárható intézkedések alkalmasak lettek volna a kár bekövetkezésének elhárítására, annak csökkentésére, így az alperes az I. rendű felperes egészségkárosodásával okozati összefüggésben álló, a felpereseket ért nem vagyoni, illetve vagyoni károkért köteles helytállni.

- [40] Az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy az alperesi mulasztás folytán sérült az I. rendű felperes egészséges élethez, testi épséghez, míg a II. és III. rendű felperesek egészséges családban éléshez fűződő személyiségi joga. A felpereseket ért nem vagyoni hátrányokat helyesen tárta fel, és mérlegelte, a nem vagyoni kártérítések összegét az elszenvedett sérelmek súlyához igazította. Ezekhez mérten a felperesek részére megítélt jelentős összegű nem vagyoni kártérítést a másodfokú bíróság a határozat meghozatalakor érvényesülő ár- és értékviszonyokkal, valamint a releváns időszakban bekövetkezett hasonló súlyú károsodások esetén megítélt nem vagyoni kártérítések mértékével összhangban állónak találta.
- [41] A nem vagyoni sérelmek kompenzálására alkalmas összeg meghatározása minden esetben az adott ügy sajátosságainak figyelembevételén alapuló mérlegeléssel történhet. Az I. rendű felperes testi és lelki károsodását jelentős súlyának megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság is. Mérlegelte, hogy az agyi károsodásra visszavezethető mozgáskoordinációs zavarok az I. rendű felperes egész életére kihatnak, nem csak a térbeli mozgását és közlekedését gátolják, hanem egészséges kortárs kapcsolatai kialakítását is súlyosan elnehezítik. Maradandó fogyatékosságának jellege miatt várhatóan felnőtt korában sem tud szélesebb társadalmi kapcsolatokat kialakítani, szabadon hivatást választani. Értékelte azt is, hogy a hátrányok felismerése, értelmezése és megélése az I. rendű felperes számára a jövőben, serdülőkorától a jelenleginél is jelentősebb pszichés megterhelést, lelki megpróbáltatást okoz.
- [42] A II.-III. rendű felperesek sérelmének mértéke alapvetően az I. rendű felperes károsodott egészségi állapotához, és annak következményeihez igazodik. A gyermekük által elszenvedett egészségkárosodás súlyos, olyan, amivel a szülőknek a gyermek megszületésétől kezdve egész életükben nap mint nap szembesülniük kell. A gyermekük nemcsak a mindennapi életvitelre kihatóan, hanem az életlehetőségeire és a szociális kapcsolataira is kiterjedően szenvedett súlyos hátrányokat. Az alperes felelős azért, hogy a szülőknek mindezzel egész hátralévő életükben együtt kell élniük, amely életminőségüket jelentősen rontva pszichés erőforrásaik fokozott mozgósítását követeli meg tőlük.
- [43] Mindezekre is figyelemmel a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítések összegének leszállítására indokot nem látott, a fellebbezést ebben a vonatkozásában nem találta teljesíthetőnek.
- [44] A vagyoni kártérítési igények tekintetében az alperes fellebbezési kérelme azon alapult, hogy az esély elvesztésével nem állnak okozati összefüggésben, amely jogi állásponttal a fent kifejtettek szerint a másodfokú bíróság nem értett egyet. Az ápolási-gondozási költségek összegét az alperes ettől függetlenül is vitatta, állítva, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe vett többletidő szükséglet eltúlzott mértékű. Általánosságban is utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt vagyoni kártérítés indokolatlanul magas összegű.
- [45] Az egészséges gyermek gondozását meghaladó ápolási-gondozási tevékenységek többlet időszükségletét a károsult állapotát leíró szakvélemény, valamint a munka tényleges elvégzését bizonyító tanúvallomások mellett az általános élettapasztalatra és a bírói gyakorlat során ismertté vált tényekre támaszkodva, mérlegelés útján kell meghatározni (BH2017.92.). A perben az orvosszakértő igazolta, hogy az I. rendű felperes állandó felügyeletre szorul, az állapota folytán többletmunkára van szükség, a tanúvallomások pedig alátámasztották, hogy ezt az ápolási-gondozási többlettevékenységet a II-III. rendű felperesek ténylegesen el is végzik. Az elsőfokú bíróság e körben tett megállapításai az igazságügyi orvosszakértői

véleményen alapultak, az e címen megítélt költség mind a szülők által elvégzett, az egészséges gyermeknél nem indokolt rehabilitáció, mind az egyes szakemberek által végzett kezelésre kísérés, felügyelet költségeit magában foglalja. A másodfokú bíróság ezért az ápolás-gondozás idősükségletét a szakvélemény alapján az I. rendű felperes 8 éves koráig napi 10 órában, 8 éves korától napi 6 órában elfogadta.

- [46] A gyógyászati segédeszköz (évi két pár gyógycipő) használata, egy év időtartamra a háztartási kisegítő alkalmazásának indokoltsága, és a rehabilitációs kezelések szükségessége tekintetében a szakvélemény egyértelmű megállapításokat tartalmaz. Ezek közül is kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a rehabilitációs kezelések hiányában az I. rendű felperes mozgásszervi állapotában jó eséllyel állapotrosszabbodás lépne fel. Az elsőfokú bíróság által az előbbiekben részletezett szerint megítélt, az alperes által külön indokolás nélkül eltúlzottnak minősített kártérítési összegek leszállítására a másodfokú bíróság indokot nem látott. A marasztalási összeg leszállításának hiányában az alperesnek a perköltség ennek arányában történő mérséklésére irányuló fellebbezési kérelme sem volt teljesíthető.
- [47] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi III. törvény 253.§ (2) bekezdése alapján – fellebbezett részében – helybenhagyta.
- [48] Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek teljes személyes költségmentessége folytán az állam által előlegezett szakértői díj megfizetésére annak ellenére nem kötelezte a pervesztes alperest, hogy az őt megillető személyes illetékmentesség az állam által előlegezett költség viselése alól nem mentesít. Ezért az 1952. évi III. törvény 253.§ (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül, a költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (2) bekezdésére figyelemmel rendelkezett az állam által előlegezett költség megfizetéséről.
- [49] A sikertelen fellebbezés következményeként az alperes az 1952. évi III. törvény 78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperesek részéről felmerült másodfokú perköltséget megfizetni, amelyet a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése, (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján állapított meg. Az alperes személyes illetékmentes, ezért a fellebbezés le nem rótt illetékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése szerint irányadó Kmr. 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2021. február 11.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró